

Rahastaja ootused mittetulundusühingule Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus

Kultuuriministeerium peab oluliseks MTÜ Eesti Kaasaegse Kunsti Arenduskeskus (EKKAK) tegevust kunstiekspordi, residentuuride alase koostöö, kunstivälja professionaalse arengu ja loomemajanduse toetamisel ning eraldab MTÜ-le igal aastal tegevustoetust vastavalt riigieelarves kinnitatud vahenditele.

Kultuuriministeerium seab MTÜ-le rahastamisega seotud eesmärgid ja ootused, mis tulenevad strateegiast „Kultuuri arengukava 2021–2030“, „Eesti 2035“ ja teistest riiklikest arengukavadest. Muuhulgas võetakse eesmärkide ja ootuste seadmisel arvesse ka kunstivaldkonna arengukavas KUVA 2025 kokku lepitud suundi. Ootused väljendavad ühiselt kokku lepitud eesmärgi valdkondlike tugiteenuste sujuvaks toimimiseks ja kunstituru arendamiseks ning on kooskõlas mittetulundusühingu põhikirjaga.

Eesmärkide ja ootuste täitmiseks viib MTÜ EKKAK ellu tegevusi ning pakub kujutava kunsti valdkonnas toetavaid teenuseid vähemalt vastavalt kokku lepitud eesmärkidele, töömahule ning eelarvevõimalustele. 2024. aasta eelarves nähakse ette baasrahastus tegevuste ja töömahtude katmiseks – sealhulgas kunstnike välisresidentuuride koordineerimisega seotud ülesannete koondamiseks keskuse vastutusalasse. Vahendid eraldatakse tegevustoetuse lepinguga ning nende kasutamise üle antakse aru lepingus sätestatud korras.

Rahastaja ootuste täitmise seire toimub igal aastal perioodil veebruar kuni märts, st enne majandusaasta aruande kinnitamist mittetulundusühingu juhatuses. Tulemuste saavutamise eest vastutab mittetulundusühingu juhatus. Rahastaja ootusi uuendatakse vajaduse korral.

I EESMÄRGID

1. Strateegilised eesmärgid

- ✎ EKKAK on kunsti rahvusvahelistumist toetav kunstiekspordile ning vastavatele tugi- ja arendustegevustele keskendunud ekspertorganisatsioon, mis tagab Eesti kaasaegse kunsti rahvusvahelise nähtavuse võimendamise ja valdkonna professionaalse arengu.
- ✎ EKKAK toetab oma tegevustega kunstivaldkonna arengut ja aitab tutvustada Eestit kui tähelepanuväärset kunstiturismi sihtkohta.
- ✎ EKKAK on ministeeriumile strateegiliseks partneriks loovisikute mobiilsusega seotud tegevustes, sh programmeesmärkide täitmises Eesti kunstnikele võimaluste loomisel välisresidentuurides töötamiseks.

2. Strateegilised lähtekohad MTÜ rahastamisel

MTÜ EKKAK tegevus panustab strateegia „Eesti 2035“ strateegiliste sihtide „Inimene“ ja „Ühiskond“ saavutamisesse:

- ✎ Arukas inimene hindab teadmisi, hoiab ennast, teisi ja (elu)keskkonda ning suhtub toetavalt kõikidesse ühiskonnarühmadesse. Ta on teadmistehimuline, loov ja ettevõtlik, tahab õppida ning on valmis töö olemuse muutumiseks.
- ✎ Koostöömeelne ühiskond põhineb ühtekuuluvustundel ning inimeste valmisolekul aktiivselt panustada ühiste eesmärkide saavutamisse ning hüvede loomisesse. Avatud ühiskond toetab ühist väärtust loovaid muutusi ja tuleb toime riigi ja rahva ees seisvate

proovikividega. Sealjuures on eesti kultuur ja kogukonnad tugevad, hoolivad ja koostöömeelsed ning inimesed kultuuriteadlikud.

MTÜ EKKAK tegevus toetab „Kultuuri arengukava 2021–2030“ üldeesmärki – Eesti kultuur on elujõuline, arenev ja maailmale avatud ning kultuuris osalemine on loomulik osa iga inimese elus – ja kahte peaesmärki:

- ✎ Eesti kultuurielu on tugev ja toimiv.
- ✎ Kultuuri ja loovuse roll on ühiskonna arengus on väärtustatud.

Lisaks panustatakse arengukava lisas 5 ära toodud valdkondliku arengu jaoks oluliste eesmärkide saavutamisse erilise fookusega järgmistel:

- ✎ Kunstiväli on terviklik süsteem, mis on hästi koordineeritud ja jätkusuutlikult rahastatud.
- ✎ Eesti kunstielu on rahvusvaheline ja maailmas nähtav.
- ✎ Kunst on üle Eesti kättesaadav ja ligipääsetav.
- ✎ Loomemajanduse arengut toetav tugisüsteem on tõhus, paindlik ja ettevõtluse ökosüsteemiga koostoimiv.
- ✎ Kultuuri- ja loomesektoril on oluline roll säästva arengu eesmärkide saavutamisel.
- ✎ Eesti loomeettevõtjad tegutsevad edukalt rahvusvahelistel turgudel.
- ✎ Eesti on hinnatud ja elamusi pakkuv kultuuriturismi sihtkoht.

MTÜ EKKAK panustab ka kunstivaldkonna arengukava KUVA eesmärkide täitmisel.

II TEGEVUSED

Tegevuste indikaatorite arvutamise metoodikat, lähte- ja sihttasemeid kajastab täpsemalt mõõdikute tabel, mis on siinse dokumendi lisa.

3. Tegevustoetusest rahastatud põhitegevused prioriteetsuse järjekorras

MTÜ EKKAK viib eespool nimetatud eesmärkide saavutamiseks ellu järgmised tegevused, mis on rahastatud tegevustoetuse vahenditest. Tegevuste maht vaadatakse vajadusel üle tegevustoetuse lepingu sõlmimisel.

- 3.1. Kunstiorganisatsioonidele suunatud arendus- ja nõustamistegevused ning mentorlus.
Tulemusindikaatorid: nõustamiste arv; mentorluste arv;
- 3.2. Kunstnikele välisresidentuuri võimaluste vahendamine ning residentuurialase koostöö koordineerimine. Võtmeindikaator: residentuurikoostöö lepete arv.
Tulemusindikaator: välisresidentuuridesse vahendatud Eesti kunstnike arv.
- 3.3. Loomeresidentuuride koostöövõrgustikus osalemine, kuraatoriresidentuuride korraldamine Tallinnas. Seireindikaator: residentide arv Tallinnas.
- 3.4. Koostöö Eesti kultuuri- ja kunstiorganisatsioonidega nende professionaalse võimekuse tõstmiseks, sealhulgas tugiteenused Kai kunstikeskuses.
Tulemusindikaatorid: teenuseid saanud organisatsioonide rahulolu; väljaspool Tallinna tegutsevate tugiteenuseid saanud organisatsioonide arv, sealhulgas EKKAKi koostööprojektide arv Kai kunstikeskuses.
- 3.5. Kunstnike nõustamine kunstiturul, galeriiesinduse ja rahastamise teemadel.
Tulemusindikaator: kunstnike nõustamiste arv. Seireindikaator: koolitustel osalenud kunstnike arv; teenustel osalenud kunstnike rahulolu.

3.6. Rahvusvahelise koostöö edendamine, kunstiprofessionaalide ja -organisatsioonide visiitide korraldamine Eestisse. Tulemusindikaator: rahvusvaheliste koostööprojektide (sh vahendatud koostöö teiste organisatsioonidega) koguarv.

4. Siht- ja kaasfinantseeringute olemasolul läbi viidavad tegevused

Eespool nimetatute kõrval viib MTÜ EKKAK võimalusel läbi ka täiendavaid tegevusi, milleks kaasatakse vahendeid avalikelt ja erarahastajatelt Eestis ja välismaal. Kultuuriministeerium peab neid tegevusi oluliseks. Eelarvevõimaluste tekkimisel kaalutakse tulevikus nende tegevuste rahastamist tegevustoetuse raames, et tagada teenuste jätkusuutlikkus:

- 4.1. Kunstiekspordi arendamisele suunatud rahvusvahelised ja kohalikud tugitegevused ettevõtetele, sh nõustamine, mentorlus, koolitused. Rahastajad praegu (taotluste alusel): EAS, välisfondid.
- 4.2. Koolitusprogrammide korraldamine kunstiorganisatsioonidele ja kunstnikele. Rahastajad praegu (taotluste alusel): EAS, Kulka.
- 4.3. Erarahastuse kaasamisega seotud tegevused ja tugiteenused valdkonnale.
- 4.4. Välismessidel osalemise toetused eesti galeriidele ja kunstiorganisatsioonidele. Rahastajad praegu (taotluste alusel): EAS. Otsetoetusi saavad galeriid ka KuM taotlusvoorust Eesti Kultuur Maailmas.
- 4.5. Välisresidentuuride arendustegevus ja võimaluste vahendamine Eesti kunstnikele.
- 4.6. Eestit ja Eesti kunsti tutvustavate välistegevuste ja -sündmuste korraldamine. Rahastajad praegu (taotluste alusel): EAS, Kulka, Balti Kultuurifond, välisfondid, sponsorid.
- 4.7. Õppevisiitide korraldamine kunstiprofessionaalidele.

5. Toetavad teenused

5.1. Kai kunstikeskuse tegevus

MTÜ EKKAK korraldab Kai kunstikeskuse tegevust, mis on keskuse taristu ja vahend eesmärkide elluviimiseks. Kai kunstikeskus on nii laiale publikule suunatud näitusekeskus, kui arendustegevuste baas, kus toimuvad ka MTÜ EKKAK korraldatud valdkondlikud koolitused jm tegevused. MTÜ EKKAK opereerib Kai kunstikeskuse ruume täies mahus (leping hoone valdajaga 2029. aastani, pikeneb automaatselt kuni 2033 kui osapooled ei otsusta teisiti). EKKAK teenib omatulu ruumide rendilt. MTÜ panustab KAI kunstikeskuse tegevuse korraldamisesse orienteeruvalt 18 kuu töö mahus ressursse arenduskeskuse teenustega seotud tegevuste korraldamiseks.

Kultuuriministeerium Kai keskuse tegevust ei rahasta, aga tunnustab selle tegevuspõhimõtteid ja rolli siinses dokumendis kirjeldatud tegevuste läbiviimisel. Tegevuse seireindikaatorid on: Kai kunstikeskuses toimunud EKKAKi korraldatud sündmuste arv ning Kai keskuse opereerimisel teenitud omatulu osakaal MTÜ EKKAK eelarves.

5.2. Lisaks koordineerib MTÜ EKKAK Eesti kunstnike välisresidentuure USA-s (New York ISCP, olemasolev koostöö) ja UK-s (arendamisel koostöö) ning alates 2024. aastast Belgias (Brüssel WIELS, seni SA KKEK korraldatud koostöö). Residentuuridega seotud kulud vaadatakse iga-aastaselt eelarve koostamise protsessis eraldi üle, vahendid eraldatakse tegevustoetuse lepingu raames. Sellest on kujunemas märkimisväärne maht MTÜ EKKAK põhitegevustest (3.2.) ja seega kajastub juba ka vastavates indikaatorites.

6. Tegevuspõhimõtted

6.1. EKKAK teeb laiapõhjalist koostööd kunstivaldkonna üleselt, väldib tegevuste dubleerimist teiste organisatsioonidega ja võimalusel ning vajadusel ühendab jõud tulemuste võimendamiseks.

6.2. EKKAK tasustab loovisikuid õiglaselt ja võrdsetel alustel.

6.3. EKKAK esitab riigile majandusaasta aruanded tähtaegselt. Auditeeritud majandusaasta aruanne esitatakse vähemalt kord kolme aasta jooksul.

6.4. EKKAK jälgib tegevuste korraldamisel säästliku arengu ja keskkonnanahoiu põhimõtteid ning mõõdab tegevuste keskkonnajalajälge.

6.5. EKKAK peab siinses kokkuleppes loetletud strateegilisi eesmärke silmas kogu oma tegevuse ulatuses.

7. Ootuste täitmiseks vajalike tegevustega kaasnev töömaht

Kirjeldatud tegevuste ja teenuste tagamiseks on hinnanguliselt vajalik professionaalse ettevalmistusega ja vastava kogemusega ekspertide panus vähemalt 36 kuu mahus aastas.

2024. aasta seisuga on ministeerium taganud MTÜ EKKAK tegevuste osalise rahastamise mahus 151 000 eurot. Selles summas sisalduvad nii ISCP kui WIELSi residentuuridega seotud kulud ning vahendid UK suunalise residentuurikoostöö arendamiseks. Tegevustoetusega on tagatud vahendid 3 täistöökoha mahus palga- ja tegevuskulude katmiseks.

Pooled mõistavad, et seatud eesmärkide parimaks täitmiseks oleks vajalik paljude põhitegevuste, aga eelkõige residentuuridega seotu arendamiseks ellu viia täiendavaid tegevusi mahus, mille rahastamiseks puuduvad hetkel riigieelarves võimalused.

8. Rahastamise alused

- ✎ Tegevustoetust makstakse MTÜ EKKAKile riigieelarves ette nähtud mahus, lähtudes käesolevast kokkuleppest ning tegevuste prioriteetsusest ja võimalike ühe- või mitmekordsete lisaülesannete maksumusest. Vajadusel vaadatakse tegevuste prioriteetsus ja teostatavus eelarvevahendite piires üle lepingu sõlmimise eel.
- ✎ Residentuuride tegevusega seotud kulud, sihtkohad ja koostöö tingimused vaadatakse vajadusel üle iga-aastaselt, pidades silmas pikaajalise koostöö jätkusuutlikkust ning kultuuripoliitilisi eesmärke ja sihttasemeid. Residentuuride korraldamiseks vajaminevad vahendid tagatakse tegevuse reaalsel maksumust ja lisaraha kaasamise võimalusi arvestades vajaduspõhiselt.
- ✎ Kokku lepitud töömahu piires peetakse eelarve kujundamisel silmas vähemalt riigi kultuuritöötaja miinimumtasu.
- ✎ Tegevuste ja teenuste läbiviimisega seotud kulude, sh halduskulude, katteks eraldatakse vahendeid vähemalt 30% ulatuses tööjõukuludest.

9. Finantseesmärgid

MTÜ majandustegevus peab toimuma ressursisäästlikult ja eesmärkide saavutamisel tuleb eraldatud rahaliste vahenditega opereerida võimalikult kulutõhusalt. Keskpikas ajahorisondis (3–5 a) ei tohi kulude kasv (ilma amortisatsioonita) ületada tulude kasvu. MTÜ EKKAK taotleb aktiivselt välisrahastust ja toetust ettevõtetelt ning teenib omatulu. Finantseesmärkide

tulemusindikaator: lühiajaliste võlgnevuste kattekordaja. Seireindikaatorid: sponsorluse osakaal eelarves; välisfondide toetuse osakaal eelarves.

11. Juhtimiskvaliteedi eesmärgid

MTÜ EKKAK on kaasaegne ja avatud juhtimisega usaldusväärne organisatsioon, mis peab oluliseks tegevuste ligipääsetavust, keskkonnasäästlikkust, digiteadlikkust ning võrdse kohtlemise põhimõtteid. Juhtimiskvaliteeti mõõdetakse järgmiste indikaatoritega: infoturbe koolituse läbinud töötajate arv; 360-kraadi hindamine. Seireindikaatorid on: töötajate keskmise palga suhe kõrgharidusega kultuuritöötaja miinimumi; teenuste ja töökeskkonna ligipääsetavuse hindamine; tegevusaruannete korrapärane esitamine ja tulemuste analüüs.